

WIZJA

Puszcza Białowieska, rozciągająca się po obu stronach granicy polsko-białoruskiej, jest reprezentatywnym dla Niżu Środkowoeuropejskiego rozległym lasem naturalnym o pierwotnym charakterze. Procesy ekologiczne przebiegają tutaj naturalnie i rośnie tu niespotykany nigdzie indziej wielogatunkowy starodrzew – bogaty w martwe drzewa, zarówno stojące, jak i leżące – oraz występuje niepowtarzalna różnorodność gatunków, zwłaszcza grzybów i bezkręgowców saproksylicznych. W Puszczy Białowieskiej bytuje największa na świecie wolnożyjąca populacja żubra, uratowanego od wyginięcia gatunku, który jest jej symbolem. Ze względu na swoją unikatowość, Puszcza została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO pod nazwą Białowieża Forest.

Przyjmujemy, że realizacja Planu zarządzania jest podporządkowana osiągnięciu wizji, która zakłada, że światowe dziedzictwo naturalne Białowieża Forest jest zachowane dla przyszłych pokoleń.

W roku 2050 Białowieża Forest jest:

- obszarem, w którym procesy ekologiczne przebiegają naturalnie i stanowią o jego Wyjątkowej Uniwersalnej Wartości,
- obszarem, w którym siedliska przyrodnicze zapewniające zachowanie różnorodności biologicznej są chronione,
- integralnym Obiektem, którego nienaruszalność jako całości jest utrzymana poprzez zapewnienie naturalnego przebiegu procesów i zachowanie różnorodności biologicznej,
- miejscem ważnym dla ludzkości, obecnych i przyszłych pokoleń, które znają i rozumieją wartość materialną i niematerialną Obiektu oraz jego integralność,
- motywacją do współdziałania podmiotów międzynarodowych, krajowych i lokalnych na rzecz ochrony przyrodniczego dziedzictwa ludzkości,
- inspiracją do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczności zamieszkującej rejon Puszczy Białowieskiej, w poczuciu odpowiedzialności za Obiekt,
- elementem tożsamości i więzi lokalnych, których podstawą są walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne Puszczy Białowieskiej,
- miejscem edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz rozpowszechniania wiedzy o obiektach Światowego Dziedzictwa,
- obiektem rozpoznawalnym w skali świata, kraju, regionu i na poziomie lokalnym.

Cele zarządzania

1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierunki działań

- 1) Zapewnienie ochrony biernej procesom ekologicznym w strefach I-III
- 2) Prowadzenie badań naukowych zgodnie z zasadami eksploracji naukowej obszaru
- 3) Monitoring abiotycznych i biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne
- 4) Uwzględnianie zmian klimatu i ich skutków w procesach decyzyjnych dotyczących Obiektu

2. Ochrona różnorodności biologicznej na wszystkich jej poziomach (ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym) oraz istotnych dla niej siedlisk

Kierunki działań

- 1) Realizacja celów planów ochrony ustanowionych dla wszystkich form ochrony przyrody na obszarze Białowieża Forest
- 2) Planowanie i wdrażanie ochrony siedlisk i gatunków zgodnie z rekomendacjami regulacji krajowych i międzynarodowych
- 3) Planowanie i wdrażanie działań ochronnych na podstawie rzetelnej wiedzy i wyników najnowszych badań

3. Zachowanie nienaruszalności Obiektu jako całości

Kierunki działań

- 1) Ustanowienie spójnego systemu prawnego służącego ochronie procesów ekologicznych i biologicznych oraz różnorodności biologicznej w obszarze Obiektu
- 2) Podejmowanie działań na rzecz zapobiegania fragmentacji i izolacji siedlisk w obszarze Obiektu
- 3) Utrzymanie łączności między Puszcą Białowieską a innymi kompleksami leśnymi poprzez ochronę i kształtowanie korytarzy ekologicznych

4. Promowanie i wspieranie współdziałania podmiotów międzynarodowych, krajowych i lokalnych

Kierunki działań

- 1) Opracowanie i wdrażanie, pod auspicjami UNESCO, wieloletniego programu współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi, krajowymi oraz międzynarodowymi w zakresie zachowania naturalnego dziedzictwa ludzkości
- 2) Tworzenie zachęt i wspieranie inicjatyw w zakresie współdziałania na rzecz Obiektu Światowego Dziedzictwa

- 3) Zapewnienie warunków do wzmocnienia dialogu i współpracy pomiędzy instytucjami lokalnymi i krajowymi a podmiotami międzynarodowymi

5. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonego rejonu Puszczy Białowieskiej

Kierunki działań

- 1) Ustanowienie zasad korzystania z zasobów Puszczy Białowieskiej, zgodnych z prawem krajowym i międzynarodowym
- 2) Zapewnienie samorządom w rejonie Puszczy Białowieskiej wsparcia i pomocy eksperckiej w zrównoważonym użytkowaniu otoczenia obiektu UNESCO Białowieża Forest
- 3) Opracowanie i wdrożenie ponadlokalnej strategii rozwoju turystyki dla obszaru Puszczy Białowieskiej
- 4) Wspieranie lokalnych społeczności obszaru Puszczy Białowieskiej poprzez zapewnienie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych

6. Wzmacnianie tożsamości i dumy lokalnych wspólnot na bazie wiedzy o walorach przyrodniczych, kulturowych i historycznych Puszczy Białowieskiej

Kierunki działań

- 1) Wspieranie działań na rzecz wzmacniania lokalnych więzi społecznych, w tym inicjatyw społecznych związanych z zachowaniem krajobrazu kulturowego obszaru Puszczy Białowieskiej
- 2) Rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie uczestnictwa społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących obszaru Puszczy Białowieskiej
- 3) Promowanie działalności gospodarczej, w tym w zakresie turystyki, inspirowanej przyrodniczym i kulturowym dziedzictwem obszaru Puszczy Białowieskiej
- 4) Uwzględnienie celów ochrony światowego dziedzictwa ludzkości oraz informacji o Białowieża Forest w programach nauczania w szkołach w rejonie Puszczy Białowieskiej

7. Prowadzenie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowanie Światowego Dziedzictwa

Kierunki działań

- 1) Tworzenie i wdrażania kompleksowej strategii edukacji przyrodniczej i kulturowej w kontekście celów ochrony światowego dziedzictwa ludzkości, w tym szczególnie Białowieża Forest
- 2) Utworzenie centrum edukacyjno-partycypacyjnego poświęconego interpretacji światowego dziedzictwa UNESCO
- 3) Podnoszenie poziomu wiedzy zarządców i innych interesariuszy Planu Zarządzania w zakresie Wyjątkowej Uniwersalnej Wartości Obiektu

8. Promowanie regionu Puszczy Białowieskiej na bazie wiedzy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa

Kierunki działań

- 1) Kreowanie i zarządzanie marką terytorialną Obiektu Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest, w tym opracowanie i skuteczne wdrożenie identyfikacji wizualnej rejonu Puszczy Białowieskiej
- 2) Popularyzowanie wyników badań naukowych prowadzonych w Białowieża Forest